

Mr. sc. Đuro Pokrajac*

KAZNENA DJELA ZLOUPORABE POLOŽAJA I OVLASTI IZ ČL. 337. I ZLOUPORABE OVLASTI U GOSPODARSKOM POSLOVANJU IZ ČL. 292. KZ TE NJIHOVA PRIMJENA U PRAKSI

Autor u članku razmatra pitanja praktične primjene odredbi čl. 292. i 337. KZ na slučajeve zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju i zlouporabe položaja vlasti koji su se dogodili u pretvorbenim odnosno privatizacijskim procesima, ali se na njih, zbog pravnih razloga, te inkriminacije ne mogu aplicirati bez tumačenja prema načelu obvezne primjene blažeg zakona.

Kaznenopravne odredbe sadržane u našim zakonima, posebno one u Kaznenom zakonu kada su u pitanju kaznena djela gospodarskog kriminaliteta izazivaju dvojbe u primjeni. Pravna doktrina, a posebno sudska praksa, nemaju jasna usmjerenja pa dvojbene situacije omogućuju različita pravna stajališta, što može dovesti do znatnih razlika u pristupu pri progonu tih kaznenih djela.

Kako se radi o veoma značajnom segmentu kaznenopravne odgovornosti neophodno je raspraviti o spornim pitanjima i doći do jedinstvenog postupanja u praksi.

Ovdje će se pokušati dati odgovori na sporna pitanja oko dosega kaznenopravnih normi kod kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti iz čl. 337. i zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz čl. 292. Kaznenog zakona. Osnovna polazišta pri tome će proizlaziti iz postavke da se tumačenje zakona zasniva u uspostavljanju odnosa stvarnog događaja i zakonske norme pri čemu se traži sličnost tog životnog sadržaja i sadržaja zakonskog propisa. Princip zakonitosti pri tome neće biti povrijeđen jer se u zakonski opisano nepravo uvodi njemu odgovarajući sadržaj.¹⁾ Daljnja je postavka da pri kaznenopravnoj ocjeni postupanja koja ulaze u opis navedenih kaznenih djela treba imati u vidu nove odnose u gospodarstvu nastale nakon pretvorbe društvenih poduzeća, posebno osnivanje trgovačkih društava čija struktura i način poslovanja te imovinski odnosi u njima bitno odstupaju od prethodnog gospodarskog sustava, čineći tako pretpostavke za nove oblike djelovanja koje ulaze u

* Mr. sc. Đuro Pokrajac, zamjenik županijskog državnog odvjetnika u Bjelovaru

¹ Bačić - vidi popis literature.

kaznenopravnu zonu i koje oblike, suglasno istaknutom načelu, treba podvesti pod opis navedenih postojećih kaznenih djela.

Kazneno djelo zlouporabe služenog položaja i ovlasti koje može počiniti i odgovorna osoba uvedeno je u kazneno zakonodavstvo 1959. g. Do tada je postojalo kazneno djelo zloupotrebe službenog položaja i ovlaštenja kojemu je obilježe bilo pribavljanje neimovinske koristi ili nanošenje štete drugome. Tada se člankom 314a. Krivičnog zakonika inkriminira zlouporaba ovlaštenja službene ali i **odgovorne** osobe radi stjecanja sebi ali i drugome protupravne imovinske koristi. Karakteristika tog djela bila je njegova supsidijarnost jer o tome se djelu moglo raditi samo ako nisu postojala obilježja drugog kaznenog djela. Klauzula supsidijarnosti ostaje karakteristika ovog djela označenog u članku 215. Krivičnog zakonika Republike Hrvatske, ako se radilo o stjecanju protupravne imovinske koristi, sve do stupanja na snagu Kaznenog zakona.

Istovremeno s ovim kaznenim djelom člankom 213c. Krivičnog zakonika uvedena je u kaznenu zonu **odgovorna osoba** u privrednoj pravnoj osobi koja u namjeri pribavljanja imovinske koristi za tu ili drugu pravnu osobu učini taksativno navedene nedozvoljene radnje uz generalnu klauzulu da se to djelo čini ako se povrijedi ovlaštenje u pogledu raspolaganja društvenom imovinom. Uz izvjesne izmjene, ne suštinske, ovo kazneno djelo nalazimo u čl. 102. Krivičnog zakona Republike Hrvatske uz naznaku da ga čini odgovorna osoba ako i na drugi način grubo povrijedi ovlaštenja u pogledu raspolaganja, korištenja i upravljanja društvenom imovinom, a i u Kaznenom zakonu koji u čl. 292. kaže da ovo kazneno djelo čini odgovorna osoba u pravnoj osobi koja s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi za svoju ili drugu pravnu osobu počini neko od taksativno navedenih radnji, ali ako i na drugi način grubo prekrši zakon ili pravila poslovanja glede uporabe ili upravljanja imovinom.

Kazneno djelo zlouporabe služenog položaja i ovlasti iz čl. 337. Kaznenog zakona i istovjetno kazneno djelo iz čl. 215. Krivičnog zakona Republike Hrvatske suštinski se ne razlikuju, iako Kazneni zakon ispušta iz teksta članka 337. stavka 3. klauzulu supsidijarnosti tog djela. To kazneno djelo ima nekoliko svojih osnovnih oblika. Nas će ovdje interesirati onaj koji je vezan uz stjecanje imovinske koristi i kada ga vrši odgovorna osoba. U biti, ovo je kazneno djelo blanketna norma. Njome nije pobliže određena radnja izvršenja. Kada će i u kojim slučajevima odgovorna osoba iskoristiti svoj položaj ili ovlast, prekoračiti granice svoje ovlasti ili ne obaviti dužnost, proizlazit će iz propisa koji reguliraju određene odnose u pravnoj osobi te pojavljivanje te pravne osobe u odnosima s drugim fizičkim ili pravnim osobama. Ako se radi o pravnim osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost, u pitanju će biti propisi Zakona o trgovačkim društvima, pravni akti samog trgovačkog društva, ali i propisi i druge norme koje reguliraju odnose u pravnoj osobi ili na tržištu.

Navedeno je kazneno djelo u odnosu prema zaštićenom dobru složeno. Kao generalni zaštitni objekt, ako je u pitanju trgovačko društvo, javlja se ukupnost interesa zbog kojeg to društvo postoji. Ti su interesi razgranati, a ponekad i suprotstavljeni - interesi članova društva, interesi radnika, države, vjerovnika i drugih. Navedeni generalni zaštitni objekt ima u svom sastavu više srodnih posebnih objekata koji mogu biti povrijeđeni. Jedan od njih je i imovina društva kao ukupnost određenih prava pravne osobe. U nazujoj vezi s tim je i zaštita imovine vjerovnika kojom raspolaže trgovčko društvo i koja povećava samu imovinu pravne osobe, ali i stvara obvezu društva kao teret te imovine, prema kojoj su moguća namjerna štetna postupanja i upravo ovdje javljaju se brojni sofisticirani oblici otuđivanja imovine. U suvremenom poslovnom svijetu trgovčka društva u velikom dijelu posluju sredstvima koja su temeljem pravnih poslova unijeta u imovinu društva, a istovremeno predstavljaju i teret za tu imovinu jer se faktički radi o obvezama prema vjerovnicima, a o tim oblicima imovine odluku donose upravljačke strukture ili odgovorne osobe u smislu Kaznenog zakona.

U dalnjem razmatranju zadržat ćemo se samo na imovini kao posebnom zaštitnom objektu kod ovog kaznenog djela te djelatnostima odgovornih osoba u svezi s tom imovinom.

Trgovac obavlja svoju djelatnost profesionalno i zbog toga je dužan postupati s povećanom pažnjom prema pravilima struke. Za njega važe stroži standardi u ponašanju izraženi kroz sintagma *pažnja dobrog gospodarstvenika*. Ako je u pitanju trgovac kao pravna osoba, ti se standardi odnose na osobe koje djeluju u krugu određenih ovlasti u toj pravnoj osobi, bilo da predstavljaju tu pravnu osobu u odnosima s drugima, bilo da djeluju u okviru ovlasti koje imaju u pravnoj osobi. U dioničkom društvu kao društву kapitala članovi društva u pravilu ne vode poslove društva, nego te poslove vode za to određeni organi. Članovi društva kojima je cilj određeni poslovni rezultat i stjecanje dobiti djeluju samo posredno na one koji stvarno vode poslove društva. Svoj utjecaj ostvaruju kroz skupštinu, a poslovodnu funkciju prepuštaju onome koga postave da stručno vodi poslove društva. Poslove dioničkog društva vodi uprava i te poslove (član 252. ZOTD) članovi uprave "moraju voditi s pozornošću urednog i savjesnog gospodarstvenika". Za njih, stoga, važe istaknuti povećani standardi pri donošenju svih odluka koje se odnose na poslovanje društva. To vrijedi i za članove uprave društava s ograničenom odgovornošću. Pored toga što članovi uprave odgovaraju i za štetu koju nanesu društву, ako povrijede svoje obveze, oni svojim djelovanjem mogu ući i u kaznenopravnu zonu.

Pri ostvarenju zajedničkog cilja trgovčko društvo ulazi u pravne odnose s trećima. U tim pravnim odnosima sudjeluju u ime društva za to ovlaštene osobe, članovi uprave i drugi u okviru ovlaštenja koje imaju. Njihovi postupci u ime društva uvijek moraju ići u pravcu ostvarivanja cilja zbog kojega društvo postoji i biti u skladu s odredbama navedenih propisa i drugih normi. Zakon o

trgovačkim društvima primjenjuje se od 1. siječnja 1995. Od tada taj zakon određuje osnovne postavke trgovačkog društva i njegovu djelatnost. Do 31. prosinca 1995. sva su trgovačka društva bila dužna uskladiti svoje opće akte s tim zakonom, pa se na sve radnje odgovornih osoba u trgovačkim društvima od 1. siječnja 1996. primjenjuju ti propisi i njihova se djelatnosti ocjenjuje u skladu s tim propisima. Kako je odredba st. 1. čl. 337. Kaznenog zakona blanketna norma, za ocjenu je li došlo do pretpostavki za primjenu te norme, odgovore treba potražiti na planu koji je izložen ako su u pitanju događaji do kojih je došlo nakon stupanja na snagu Zakona o trgovačkim društvima, a prije toga u odredbama Zakona o poduzećima i drugim pravnim normama koje su se odnosile na poslovanje poduzeća.

Kada su u pitanju članovi uprave trgovačkog društva, oni u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima (čl. 240. i dr.) vode poslove društva. U to ulaze i pravne radnje s drugim fizičkim i pravnim osobama. Sklapanje poslova s trećim osobama treba smatrati mjerama koje se poduzimaju u vođenju poslova društva pa se i tu podrazumijeva zaštita interesa društva, ali i zaštita interesa onih koji s trgovačkim društvom posluju i u nj ulažu svoju imovinu. Ako dođe do namjernih povreda tih interesa korištenjem položaja člana uprave, djelatnost može ući u kaznenopravnu zonu. Pravnu osobu zastupa određena fizička osoba i ona nastupa prema trećima osobama bilo da su one fizičke ili pravne osobe. Tada su te osobe za nju ili pravnu osobu koju zastupa druge osobe. Riječ "drugi" u smislu odnosa među ljudima u govornom jeziku znači svaki onaj tko nije ja. U pravne odnose stupaju fizičke i pravne osobe, pa su i pravne osobe u tim odnosima drugi.

Gramatičko tumačenje zakona, kao tumačenje po tekstu, sastoji se u objašnjavanju sadržaja zakona putem etimološkog, gramatičkog i sintaktičkog razumijevanja tekstova. Značenje i smisao upotrijebljene riječi tumačit će se prema smislu te riječi, ali u kontekstu svrhe zbog koje je upotrijebljena.²⁾ Riječi u pravu pored značenja koje imaju u govornom jeziku mogu biti i pravni pojmovi i imati poseban značaj. Gramatičko tumačenje, stoga, mora biti u skladu sa smisлом zakona i ciljevima koje zakon ima - ovdje zaštita određenog pravnog dobra. S obzirom na istaknuti zaštitni objekt kod kaznenog djela iz čl. 337. Kaznenog zakona, svaki nezakoniti postupak kojim se napada zaštićeno dobro predstavlja radnju izvršenja kaznenog djela. U interesu je trgovačkog društva zaštita njegove imovine, ali i zaštita imovine drugih osoba u sastavu te imovine, pa ako odgovorna osoba namjerno umanjuje imovinu tog društva ili imovinu kojom društvo posluje te ju nezakonito prenosi na drugu fizičku ili pravnu osobu, čini to u korist drugoga, pa je i pravna osoba ovdje "drugi" u smislu zakonske odredbe. U tom kontekstu riječ "drugome" u kaznenom djelu iz čl. 337. KZ, u skladu s iznijetim načelima o tumačenju zako-

² Bačić - vidi popis literature.

na, jest i fizička i pravna osoba. Do takvog zaključka ne dolazi se intenzivnim tumačenjem zakona, nego imajući u vidu smisao riječi prema gramatičkom tumačenju i pritom opseg zaštite određen normom kaznenog prava.

Zastupajući ili predstavljajući pravnu osobu članovi uprave nastupaju kao pravna osoba. Stoga u poslovima predstavljanja i zastupanja društava kapitala uprava ne djeluje u ime i za račun društva, nego djeluje kao društvo samo.³⁾ Organ pravne osobe ovdje djeluje kao *ego*, a ne *alterego*, i daje pravno relevantna očitovanja prema trećima kao društvo samo. Ako zlouporabom ovlasti stječu imovinsku korist za pravnu osobu koju zastupaju, opet to čine kao društvo, kao *ego*, pa se i izraz "sebi" može i treba u toj situaciji tumačiti kao stjecanje za društvo u smislu odredbe čl. 337. KZ. Time se ne isključuje i stjecanje imovinske koristi za sebe osobno, tkođer zlouporabom ovlasti, pa se kazneno djelo iz čl. 337. st. 3. i 4. KZ ne odnosi samo na stjecanje imovinske koristi za fizičke osobe. Tumačenje te zakonske odredbe na taj način ne samo da je restriktivno nego ono danas nije u skladu s odnosima u tržišnom gospodarstvu. Gospodarsko poslovanje u sustavu slobodnog tržišta podvrgnuto je brojnim pravilima čiji je cilj da se svima daju jednakе šanse. Ta pravila su stroga i njihovo kršenje treba suzbijati i kaznenopravnim normama. Stoga analiza postojećih kaznenih djela zahtijeva tumačenje kojim će se omogućiti da se pod njihove odredbe podvedu oblici kriminaliteta svojstveni tom gospodarskom sustavu. Propisi koji danas reguliraju gospodarski sustav ulaze u pojam "ovlasti" iz kaznenog djela koje je u pitanju, stoga istaknuto tumačenje zakona koje se zasniva na uspostavljanju odnosa stvarnog događaja i zakonske norme, pri čemu se traži sličnost tog životnog sadržaja i sadržaja zakonskog propisa, daju nam za pravo da odredbe čl. 337. KZ tumačimo u smislu kako je to navedeno.

Kazneno djelo iz čl. 292. Kaznenog zakona inkriminira posebne slučajeve težih povreda ovlaštenja u upravljanju ili raspolažanju imovinom pravne osobe, pri čemu počinitelj postupa s ciljem pribavljanja protupravne imovinske koristi za pravnu osobu. Prema tome, riječ je o kaznenom djelu koje se čini **određenom vrstom zlouporabe položaja i ovlasti**. U objektivnom biću ovog kaznenog djela pored stvarnog pribavljanja imovinske koristi, ako je ona realizirana, nalazimo i elemente apstraktнog ugrožavanja. Osim u alineji 4. i 5. st. 1. čl. 292, gdje je stečena imovinska korist prepostavka djela, u drugim slučajevima djelo može biti počinjeno samim poduzimanjem radnji izvršenja koja treba omogućiti pribavljanje imovinske koristi.

Čak i generalna klauzula o raspolažanju imovinom na drugi način dovodi počinitelja u kaznenopravnu zonu i samim stvaranjem mogućnosti da se dođe do protupravne imovinske koristi.⁴⁾

³ Barbić - vidi popis literature.

⁴ Novoselec vidi popis literature.

Razmatrana dva kaznena djela imaju bitne dodirne točke. Sam naslov kaznenog djela iz čl. 292. KZ govori da ono predstavlja oblik zlouporabe položaja i ovlasti. Uvođenjem odgovorne osobe u okvir kaznenog djela iz čl. 337. KZ, ovo djelo izlazi iz užeg okvira kaznenih djela protiv službene dužnosti, pa je primjenjivo i kod djela gospodarskog kriminala. Oba su djela *delicta propria* jer ih mogu počiniti odgovorne osobe. Zaštitni objekt kodoba djela može biti i imovina pravne osobe. Razlika između njih je u tome, ako je u pitanju imovina, što se odredbom čl. 292. Kaznenog zakona opisuju točno određene radnje kao zlouporaba ovlasti, a člankom 337. ta zlouporaba opisana je općenito. Pored toga, člankom 292. KZ inkriminira se i apstraktno ugrožavanje, a čl. 337. KZ jest kazneno djelo primjenjivo samo ako je na jednoj strani došlo do štete, a na drugoj do koristi. Stoga će do primjene kaznenog djela iz čl. 292. KZ doći u situacijama koje su određeno navedene u opisu tog djela. Kazneno djelo iz čl. 337. primjenit će se u skladu s klauzulom o njegovu supsidijaritetu koji ostaje i nakon stupanja na snagu Kaznenog zakona u skladu s općim načelima kaznenog prava kada se određeno nedozvoljeno ponašanje osobe ne može podvesti pod opis nekog drugog kaznenog djela⁵⁾, u konkretnom slučaju iz čl. 292. KZ, uz uvjet da je došlo do štete odnosno stjecanja koristi.

Krivični zakon Republike Hrvatske inkriminirao je člankom 102. kazneno djelo zlouporabe ovlaštenja u gospodarskom poslovanju i alinejom 6. st. 1. tog djela štitila se društvena imovina. Člankom 3. tog zakona određeno je da društvenu imovinu čine sredstva u društvenom vlasništvu. Zakon o pretvorbi društvenih poduzeća dao je osnove za vlasničku pretvorbu društvenih poduzeća i na osnovi njegovih odredaba, ta su poduzeća prešla u nove pravne oblike i s novom strukturom vlasništva. Time se gasi društveno vlasništvo i poduzeća se strukturiraju u onaj oblik u kojemu se mogu ostvariti ovlaštenja koja proizlaze iz uloženog kapitala.⁶⁾ Pretvorba je prema odredbi čl. 9. navedenog Zakona trebala biti obavljena do 30. lipnja 1992, pa nakon izvršene pretvorbe u skladu s tim zakonom nema poduzeća s imovinom u društvenom vlasništvu. KZRH nije u svojim kaznenim odredbama slijedio te promjene u gospodarskom sustavu. Stoga odgovorna osoba u novim pravnim osobama nastalima u pretvorbi kao dionička i društva s ograničenom odgovornošću ne može više odgovarati za grubu povredu ovlaštenja u pogledu raspolaganja i korištenja imovinom tih pravnih osoba, po odredbi alineje 6. st. 1. čl. 102. KZRH, jer više nema društvenog vlasništva. Takvo stanje traje do 1. 1. 1998. kada stupa na snagu Kazneni zakon koji člankom 292. inkriminira i grubu povredu ovlasti u raspolaganju imovinom pravne osobe.

Ako je društvena imovina izgubila svoje dotadašnje vlasničko svojstvo i dobila titulara, nije se izgubila kaznenopravna zaštita imovine kao takve. Sada dolazi do primjene već isticanog principa da se tumačenje zakona zasniva na

⁵ Novoselec - vidi popis literature.

⁶ Barbić - vidi popis literature.

podvođenju životnog sadržaja pod zakonsku normu i da princip zakonitosti neće biti povrijeđen ako se pod zakonski opis neprava podvodi odgovarajući sadržaj. Zlouporaba ovlasti radi stjecanja imovinske koristi tada je generalno bila sadržana u kaznenom djelu iz čl. 215. KZRH i na situaciju nedozvoljenog raspolaganja imovinom pravne osobe sada treba primijeniti to supsidijarno kazneno djelo. To znači da će se na radnje koje bi inače potpadale pod odredbu čl. 102. st. 1. alineja 6. Krivičnog zakona Republike Hrvatske primijeniti odredbe čl. 215. st. 3. i dalje tog zakona, ali pod uvjetom da je djelo dovršeno, što će reći da je došlo do stjecanja imovinske koristi.

Nakon stupanja na snagu Kaznenog zakona primjena zakona na slučajevе kada su djela počinjena u razdoblju od dovršene pretvorbe u pravnoj osobi do 1. 1. 1998. treba određivati po odredbama Kaznenog zakona o blažem zakonu. Kazneni zakon u nomenklaturi kaznenih djela ima i kazneno djelo zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju. Iako je kazneno djelo iz čl. 292. Kaznenog zakona sadržajno u određenim svojim dijelovima drugačije od kaznenog djela iz čl. 102. KZRH, ne radi se o novom kaznenom djelu. Pri ocjeni dvaju zakona u skladu s odredbom čl. 3. Kaznenog zakona, treba prosuđivati prema konkretnoj inkriminaciji podvode li dva zakona dano ponašanje pod neku od svojih normi. Postojan odgovor dobit ćemo ako su oba zakona nekom od normi usmjerena na zaštitu istog pravnog dobra i kada inkriminiraju isti način napada na to dobro. Kada se tako uspoređuju odredba čl. 102. KZRH i čl. 292. KZ, oba zakona u biti na isti način obilježavaju mogućeg počinitelja kaznenog djela, opis radnji izvršenja je identičan, a isti je i zaštitni objekat toga djela - imovina pravne osobe. Prema tome, postoji pravni kontinuitet kaznenih djela iz čl. 102. KZRH i čl. 292. KZ.

Primjenom odredaba Kaznenog zakona o obveznoj primjeni blažeg zakona moguće je djelatnosti izvršene prije stupanja na snagu Kaznenog zakona podvesti i pod odredbe čl. 292. Kaznenog zakona pod uvjetom da je odredba tog zakonskog članka blaža za počinitelja uspoređujući odredbe čl. 215. KZRH, članka 337. i čl. 292. KZ.

Na taj je način uz pravilnu primjenu odredaba Kaznenog zakona moguć kazneni progon ako je došlo do povrede imovine pravne osobe zbog zlouporabe ovlasti odgovorne osobe u periodu do stupanja na snagu Kaznenog zakona uz primjenu odredaba čl. 215. Krivičnog zakona Republike Hrvatske te odredaba Kaznenog zakona o primjeni blažeg zakona. Time se rješavaju dvojbe oko mogućeg dosega primjene kaznenopravnih normi iz čl. 337. KZ te primjene odredbe čl. 292. KZ na djelatnosti do kojih je došlo prije stupanja na snagu samog zakona.

LITERATURA

1. Bačić: Krivično pravo - Opći dio, treće izdanje
2. Horvatić - Novoselec: Kazneno pravo, Opći dio
3. Barbarić: Pravo društava
4. Novoselec: Gospodarska kaznena djela, Inženjerski biro 2001.

Summary

CRIMINAL LAW OFFENCES FROM ARTICLE 337 (MISUSE OF OFFICE, MISAPPROPRIATION IN CORPORATE BUSINESS); ARTICLE 292 (MISUSE OF POWERS AND AUTHORIZATIONS IN CORPORATE BUSINESS) OF THE CRIMINAL CODE AND THEIR APPLICATION IN PRACTICE

Some provisions in the Criminal Code regulating offences in corporate business raise doubts about their application in practice.

In order to eliminate and dismiss these doubts, and acting on the principle that unlawfulness is corrected within the provisions of such an enactment by introducing an appropriate context, we have analysed the provisions of Articles 292 and 337 of the Criminal Code and their practical application to certain corporate activities, which fall into the area of criminal offences.

After state-owned corporations were subjected to transformation and privatisation processes, as envisaged by the Company Privatisation Law, the legal background for criminal prosecution (on the grounds of the unlawful conduct of business, misuse of powers or misappropriation of newly-privatised legal entities, later on, corporations) – as regulated by the general provisions of Article 102 of the Criminal Code of the Republic of Croatia – ceased to exist.

Therefore, until the new Criminal Code came into effect, some offences in the above areas of business corporate law were not properly covered by the norms and scope of offences of certain unlawful (wrong)doings in the conduct of business.

Through the interpretation of the provisions of Article 337 of the Criminal Code (as well as Article 215 of the previous Criminal Code of the Republic of Croatia which was then in effect), we can conclude that this interim period should be covered by a subsidiary norm, provided in Article 215 of the former Criminal Code of the Republic of Croatia, which regulates a range of unlawfully gained profit for a company.

After the new Criminal Code came into effect, which has identical provisions and norms that cover the above offences (now regulated in Articles 292 and 337 and essentially identical to those in the former Criminal Code of the Republic of Croatia), the legal dilemma – which law will be applied in criminal cases from the interim period (*after* the processes of the transformation of state-owned companies into privatised companies and corporations, and *before* the new Criminal Code came into effect) – should be resolved in the following manner:

- such criminal cases from the interim period should be processed according to the provisions of the Criminal Code on the mandatory application of the lesser offence, by comparing both laws and their norms and judging each of them individually, and in particular with the provisions of Article 215 of the former Criminal Code of the Republic of Croatia and Article 337 of the new Criminal Code.